

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לא.

עין משפט
נר מצוה

א מ"א פ"ג מהל' גניבה
הלכה ז:
יא ב ג מ"א חס טו ט"ע
ח"מ קינן שנה:
יב ד ה מ"א פ"ג מהל'
שבת הלכה יז:

והוא שהדליק את הגדיש בצבת פטור מפני שידון שנפשו והיינו מימה לזה משום שצט ומשלומין לזה משום גדיש אלא על כרחך חשיב מימה ומשלומין לאחד הואיל ולא מתחייב מימה בשביל אדם אלא לשמים וה"ל אכילת תרומה וקריעת שיראין הוי מימה ומשלומין לאחד ור"י ראה ליישב פי' הקונט' דחשיב הכא מימה לזה ומשלומין לזה לפי שהן צ' מעשים

וקרע שיראים. בשעה שזולעה ואע"ג דמימה לזה משום ממונה דנין אתי' ליה מיפטור וסבירא ליה לרב אשי מימה לזה ומשלומין לזה פטור: שעקירה לורך הנחה היא. הלכך אע"ג דחייב ממון מקמי הנחה אתי' ליה פטור הואיל וצין עקירה והנחה אתי' ליה מימה ומשלומין צדין כאלהד שעמ' אתחלה לה מלאכה: דאי בעי גחין. למטה מג' טפחים ואכיל וצירי מג' לאו הגבזה הח: לא מני לאהדורה. משזוק את הלקך הלכך משעת עקירה סופו לקרוע לו שיראין: הכא מני מהדר ליה. הלכך לא אמרי' משעת הגבזה אתחלה לה אכילה: המעציר ספין. צידו זהליכה: הוגונ רים בצבת.

תוספות ר"ד

א"ר אבין הוורק חץ מחתלה ד' לטוף ד' וקורע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא. פי' ומהיה שעתא אתחלה לה מלאכה והלכך אע"ג דחייב ממון מקמי הנחה אתי' ליה פטור הואיל (ל) וכן עקיר להנחה אתי' לה מימה ומשלומין באין באחד ולא תימא תשלומין קונה ככ"ט אפילו ברה"ר. ופי' אף להתחייב באונסים כמובן בנפשו לא הוי ע"ד דמפק ליה היה מגריר ורצא פירוש שלא הגביהו ברשות הבעלים ולא קנאה אלא בהוצאה מרשות בעלים פטור. שהרי איסור שבת ואיסור גביהו באין כ"א. בפי' בן סורר ומורה מוקי לה בגון דשרייה בהרוא שאין הכיס בעין שאם הוא בעין א"י לזכות בו אלא בעל היסב ב"א ונטלו.

וקרע שיראין של חבריו גופא אמר רב חסדא מודה רבי נחוניא בן הקנה בגונב חלבו של חבריו ואכלו שהוא חייב שכבר נתחייב בגנבה קודם שיבא לידי איסור חלב לימא פליגא דרבי אבין דאמר רבי אבין (א) הוורק חץ מתחילת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא הכא נמי הגבחה צורך אכילה היא הכי השתא התם אי אפשר להנחה בלא עקירה הכא אפשר לאכילה בלא הגבחה דאי בעי (ג) גחין ואכיל אי נמי התם אי בעי לאהדורה לא מצי מהדר לה הכא מצי מהדר לה מאי איכא בין האי לישנא להאי לישנא איכא בינייהו המעביר סכין ברה"ר וקרע שיראין בהליכתו לך לישנא דאמרת אי אפשר להנחה בלא עקירה הכא נמי אי אפשר להנחה בלא עקירה לך לישנא דאמרת לא מצי מהדר לה הכא מצי מהדר לה גופא אמר רבי אבין הוורק חץ מתחלת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא מתיב רב ביבי בר אבין (א*) והגונב כים בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור סקילה יהיה מגריר ויוצא מגריר ויוצא פטור שחרי איסור שבת וגניבה באין כאחד ואמאי הכא נמי לימא הגבחה צורך הוצאה היא הכא במאי עסקינן כגון שהגביהו על מנת להצניעו ונמלך עליו והוציאו וכי האי גוונא מי חייב והאמר רב סימון אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן (ד) המפנה פטור

הגבזיהו צרשות הצעלים והולילו לרה"ר: חייב. צתשלומין אף על פי שהרג: שצבר נתחייב בגניבה. לשלם דהגבזה קונה ככל מקום וקמה לה צרשותיה אף להתחייב צאונוסים: היה מגריר ויולא. שלא הגבזיהו צרשות הצעלים ולא קנאו אלא בהוצאה מרשות הצעלים פטור שאיסור שבת כו': ואמאי. כי הגבזיהו צרשות הצעלים וקנאו אתמי חייב נימא משעת הגבזה אתחלה לה הוצאה וכה"ג מי חייב. משום שבת: לך. להוציאו: לא תימא בהגבזיהו ע"מ להצניעו אלא הגבזיהו ע"מ להוציאו. ודקשי' לך נימא הגבזה לורך הוצאה היא: הכא צמאי עסקינן כשעמד ועמידתו היא הנחה לעקירה ראשונה ואין חיוז שבת זהה לו ע"י עקירת חפץ הראשונה אלא ע"י עקירת גופו שעוקב עמנו אחר העמידה על מנת להוציא ועקירת גופו כעקירת חפץ: אורחיה הוא. ואין עמידתו הנחה לצטל עקירה ראשונה ממלאכה שבת: פטור

א) נראה דל"ל הואיל דהא הו מימה ומשלומין וכו'.

א) צ"ק ק"ו. ב) סנהדרין ע"א. ג) צ"ב פו. סנהדרין ע"ב. שבת לא: מרספתא דצ"ק פ"ט. ד) שבת ה: שיערוני כ: ע"ג, ה) וכן ראה לומר הספר הם מתחיל האיסור משעת עקירה הכא אין האיסור מתחיל אלא משעת אכילה דאי בעי גחין ואכיל ליה בלא הגבחה אבל בלא לא היה אפשר בלא הגבחה היה מתחיל נמי האיסור משעת הגבחה. מ"א. ו) ונע"ע מוקי עירובין עט: ד"ה צ"ק ומוס' קדושין פו. ד"ה אי נמי ומוס' צ"ק עט: ד"ה אלא.

ג' הונב כים שבת.

עין יושלמי צ"ק פ"ג הלכה ז:

הנהות מהר"ב

רש"י ב"ב

א) הוס' מ"ד. הכא וכו' לא פריך מד' ע"י פי' שם ה"ה"ה לורך לישנא נמי פריך ולדכיו צ"ל דרב ציני בני אבי המומיב ליה ליה חכא צינייהו ועדי' הש"ס לעיל בסמוך. ד"ה ה"ה"ה מ"ה"ה מקובלת שם הרצ"ח וה"ה"ה וקרינן צדייהם לרביה וכו' צ"ק ד"ו"ק:

מוסף רש"י

הוורק חץ. שבת ב"ק ק"ו. שעקירה צורך הנחה היא. דכיון דצין עקירה להנחה קרע, מלאכה משעת שבת ומשעת עקירה (ג'ל קריעה. ב"מ) צדין כאלהד ולא אמרינן משעת עקירה (ג'ל קריעה. ב"מ) חייב ממון ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת הנחת חץ (ב"ק ק"ו). הוגונב כים בשבת. שהגבזיהו וקנאו בגבזה (סנהדרין ע"ב). חייב. להחריז ואע"פ שהולילו אתי' כן לרה"ר ומתחייב בהוצאה מימה (שם) חייב צתשלומין ואע"פ שצין בנפשו (שבת ע"א) דליכא לומר קס ליה דבריה מימיה לליכא הכא שמי בשעיות בית (רשב"ם ב"ב פ"ו). ביתך נתחייב בגניבה. בשעת הגבזה הכיס צבית הצעלים (שבת ע"א) ושכיל חיוז מימה הכל עליו לאחר מכן אינו נפטור מן השלומין (סנהדרין ע"ב). היה מגריר ויוצא. שלא קנאה בגבזה אלא בהוצאה מימה הצעלים (שבת ע"א) ולא קנאו מתוך הציב. אבל כשיולא לרה"ר קנאו בשעיות רשות שהולילו משעות הצעלים וזיקי ידו למטה משלשה וקנאו ידו, ידו חשבה לו כהרצנה על ארבעה והכי הוא לו כחלו. ואע"פ שזמן אלו הגבזה והכי מוקי לה כמתכות (סנהדרין ע"ב). שלא היתה עקירה משעת ראשונה לך. וצבת מלאכה משעת אכילה מורה שמתין לך אלא שגונב צבת כסברי שזויה מול או מלאכה זו מותרת, אבל כי לא נתחייב פטור מטעמ' (ש"ד כ"ה).

מלא יהיה אסון וגו' והתם הוי מימה לאשה ומשלומין לצעל שהולדות שלו ואומר ר"י דלינה ראייה דהתם כיון שהולדות הן בגוף האשה חשיב מימה ומשלומין לאחד מדע דצפרק בן סורר ומורה (שם דף ע"ד) בעי לחייב כשאין אסון כשאה אף ע"ג דניתן להצילו בנפשו דצבתות שצמיתיה הכתוב מדבר משום דהוי מימה לזה שרצה להורגו ומשלומין לצעל ואפי' הכי כשיא אסון פטור והיינו משום דחשיב מימה ומשלומין לאחד לפי שהן בגוף האשה כדפרישתי ור"י צ"ל אומר דכלל מקום מימה לזה ומשלומין לזה חייב כפות לו ורודף שאני דניתן להצילו לכל אדם וזכיר מימה ומשלומין לצעל הכללים) ולהכי חשיב מימה ומשלומין לאחד ואע"ג דמעיקרא צפרק בן סורר (ג' ע"א) חשיב רודף מימה לזה ומשלומין לזה לפי המסקנא דקאמר אלא לא שנה חזר צו מאותה סברה וה"ל אלא לא שנה משום דהוי מימה ומשלומין לאחד והכא חשיב מימה ומשלומין לאחד כמו צמליק גדיש: [שעקירה צורך הנחה היא. קשה דאמרינן צמרוצה (ב"ק דף ע"ב) גבי גנב ומכר צבת דפטור כגון דלמר ליה זרוק גניבותיך לחזרי ותיקני לי חזירי גניבותיך ופריך מני לחזיר חזירו קנה ומתחייב בנפשו משום שבת לא הוי עד שנתנו ומאי פריך והא עקירה לורך הנחה היא כדאמר הכא ופריש' אתי שפיר דפירש דאי אפשר לניסוך בלא הגבחה ואפי' קאמר רב מנסך ממש בהניקין (גיטין דף ע"ב) ואל קא מפטור משום דקיס ליה דבריה מינה דרבי אריה ופירש' אתי שפיר מינה דרבי ירמיה דמשעת הגבחה קונה ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך והשתא רבי ירמיה ליה ליה דהגבזה לורך ניסוך היא וה"ל דלית ליה דעקירה לורך הנחה היא ולא הוי מפליג צין מני לאהדורי ללא מני לאהדורי מדע ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה אמאי נקט רבי אבין וזק חן לניקוט מעציר אלא ודאי כי הדדי ניהו ומנא דפליג אמעציר פליג נמי אזורק ואלילא דרבי ירמיה פריך צמרוצה (ב"ק דף ע"ב) ואל אס אפשר לניסוך בלא הגבחה לא פליג רבי ירמיה אדרבי אבין ובהגול' צמרוצה (שם דף ק"א) משמע קצת דרבי ירמיה פליג אדרבי אבין גבי חזרו לומר אף המנסך דקאמר התם מעיקרא סבור דרבי אבין ולבסוף סבור דרבי ירמיה [וימיה י' לדחות דמעיקרא סבור דדמיא לרבי אבין ולבסוף סבור דדמיא לרבי ירמיה]: דאי בעי גחין ואכיל. פי' צקונט' למטה מג' דלא הויה הגבחה וקשה לר"י דמה שייך הגבחה דבר שהוא תופס צידו או צפיו דונתן צידה אמר רחמנא ואמרינן בגיטין (דף ע"ב) זרק לתוך קלתה מגורשת קשורה אע"פ שאינה תלויה אע"ג דמיירי צרשות הצעל ואפי' מאן דבעי התם תלויה אינו מנריך שתהא גבוה ג' אלא נראה לר"י ה"ה ע"פ דאי בעי גחין ואכיל א"ל הוא צרשא קנה יכול הוא לשחות ולתחבזה עד בית צליעתו אע"ג דהך דאכילה אינו עושה כן והויה הגבחה זו לזורק אכילה מ"מ הואיל ואיכול לתמיכה בלא הגבחה ללא לורך אכילה היא ויה"ל לממר דאפשר לאכילה בלא הגבחה כגון אס תחזה לו חזירו: ה"כא נמי נימא הגבחה צורך הוצאה היא. ללישנא דאי בעי לאהדורי לא מני מיהדר א' לא פריך מידי אבל ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה פריך דהכא נמי אי אפשר להנחה בלא הגבחה אע"ג דאפשר בגרייה כך לי עקירה זו כמו עקירה אחרת דמ"מ האיסור מתחיל משעת הגבחה דאם היה אחר עושה עקירה לא היה מתחייב בהנחה נמצא עקירה גורמת החיוז ועד שעת הנחה מושך החיוז: צימא הגבחה צורך הוצאה היא. מימה לפרי' דהגבחה קונה פחות משלשה טפחים (י' מני פריך והא כיון דקנאה קודם התחלת העקירה דעקירה לא הויה עד שיגביה שלשה דלמטה משלשה הוי כלבוד דאמרינן בהמוציא (שבת פ"ג ע"ב) והא עבד חזי גרוברת דרך עליה חייב ואם כן דין הוא שיתחייב כמו לכן עוזאי דאמר מהלך כעומד דמי דחייב לפי שקנאה קודם השתחיל העקירה ואומר רש"י דמשמע ליה צל ענין גונב כים אפילו מונח על גבי מקל שהוא גבוה שלשה טפחים שבת הגבזיהו ע"כ מנת להצניעו ונמלך דהוציאו. ואם מלמך וכיון דסלקא לעמיה השתא דמחייב אתך הוצאה אס כן הרעא קושיא לדוכמין לורך קושיא הוצאה היא ויש לומר דסלקא דעתיך הא הוציאו ויהי עקירה שניה:

אבל לבתך מאי פטור בו' אפילו הוי לכתך חייב הוי מני למיפוך דליפולו צדידיה צין עמד ללא עמד כלל: